

Artícle Genèric

[Mercat laboral i demografia](#)

L'atur estructural a Espanya

Contingut disponible en
Anglès Espanyol

Josep Mestres Domènech

Economista

El fort creixement de l'economia espanyola en els dos últims anys ha impulsat la creació d'ocupació. En concret, en el bienni 2015-2016, el nombre d'ocupats ha augmentat en 939.000 persones. No obstant això, la taxa d'atur es continua situant en cotes molt elevades (el 18,6% en el 4T 2016), i no és clar quina part d'aquest atur s'ha tornat estructural.

Formalment, la taxa d'atur estructural (TAE) és la taxa d'atur compatible amb una inflació propera a l'objectiu del banc central, motiu pel qual també s'anomena taxa d'atur no acceleradora dels preus (NAIRU, per les sigles en anglès) o dels salaris (NAWRU). La TAE no és directament observable, sinó que s'estima a partir de la

relació que s'observa al llarg del cicle econòmic entre l'atur i la inflació, una relació que també és coneguda com a corba de Phillips. A curt termini, quan la taxa d'atur se situa per sota del nivell estructural, les pressions a l'alça sobre els preus i els salaris augmenten, i viceversa. La dificultat d'estimar la TAE rau en el fet que pot variar al llarg del temps, en funció de canvis en factors institucionals i econòmics. Per exemple, una flexibilització de la regulació laboral pot reduir la TAE, mentre que un shock permanent en un sector d'activitat, com la construcció, pot augmentar-la.

El primer gràfic mostra l'evolució de la taxa d'atur espanyola juntament amb l'estimació de la TAE més recent, realitzada per la Comissió Europea al febrer del 2017. Com es pot observar, en períodes de crisi, la taxa d'atur augmenta més ràpidament que la TAE, la qual cosa indica que l'atur puja, principalment, per factors cíclics. No obstant això, una part d'aquest augment també pot ser estructural, en especial si va acompanyat d'un augment de l'atur de llarga durada, ja que això pot comportar una depreciació de capital humà. Segons la Comissió Europea, la TAE se situa actualment en el 17,2% i, l'any vinent, i sense fer reformes, baixarà lleugerament fins al 16,8%. Aquesta xifra, de fet, és superior a la taxa d'atur prevista per al 2018 (del 16,0%), la qual cosa indicaria que les pressions salarials podrien augmentar en els propers trimestres.

De tota manera, cal interpretar amb cautela aquesta estimació. En primer lloc, les condicions actuals de l'economia espanyola, i del mercat laboral en particular, suggereixen que la Comissió pot estar sobreestimant la TAE. En concret, no s'observen pressions significatives ni en preus ni en salaris, tal com ho evidencia que la inflació subjacent encara es troba en nivells propers a l'1% i que l'increment salarial dels convenis pactats al febrer va ser d'un moderat 1,2%. A més a més, com és ben sabut, la incertesa sobre l'estimació de la TAE és molt elevada, i en particular quan s'apliquen mesures reguladores específiques al mercat laboral, ja que és difícil estimar en temps real l'impacte que tindran sobre la TAE. Aquesta incertesa és fàcilment constatable observant els canvis en l'estimació de la TAE any rere any. Precisament, tal com s'il·lustra al segon gràfic, les estimacions de la Comissió han estat revisades a la baixa de forma successiva a mesura que s'incorporaven noves dades. Així mateix, l'OCDE, utilitzant una metodologia

lleugerament diferent, estima que la TAE és del 15,7% el 2016,¹ significativament inferior a l'estimada per la Comissió Europea.

De tota manera, independentment de la metodologia utilitzada, la comparativa internacional mostra que la TAE espanyola és la més elevada entre els països europeus i que, fins i tot, supera la grega (el 16,0%) o la portuguesa (el 10,3%) el 2016. Això subratlla la necessitat de continuar explorant quines mesures poden ajudar a reduir encara més la TAE a Espanya. Potenciar les polítiques actives d'ocupació i fomentar l'educació per competències i la formació dels treballadors són exemples de mesures que, sens dubte, hi contribuirien i que comptarien amb un ampli suport polític.

1. OCDE, 2016, Economic Outlook núm. 100, novembre.

Josep Mestres Domènech

Economista

Etiquetes

Desocupació

Espanya

